

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ
УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ ОКД»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
(м. Прага, Чеська Республіка)
МОЛДАВСЬКА ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІЯ
(м. Скерневиці, Республіка Польща)
УНІВЕРСИТЕТ «UNIVERSITAT JAUME I»
(м. Кастельйон-де-ла-Плана, Іспанія)

Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції
«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
АУДИТУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»

23 травня 2024 р.

ОДЕСА 2024

УДК 657
ББК 65.052.2
О17

Відповідальні за випуск:

Голова оргкомітету конференції – *Ковальов Анатолій*, ректор ОНЕУ, д-р екон. наук., професор

Члени оргкомітету:

Артюх Оксана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Белен Гілл де Абборноз Нозуер – професорка кафедри фінансів та бухгалтерського обліку Університету «Universitat Juame I» (Іспанія), д-р в бізнес адмініструванні;

Гайдаєнко Ольга – доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук;

Каменська Тетяна – голова Аудиторської палати України, д-р. екон. наук;

Каспарене Юргита – декан факультету бізнесу, Клайпедський державний коледж / Заклад вищої освіти, Клайпедський державний університет прикладних наук (Литва).

Крічун Петро – президент Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України, канд. екон. наук;

Кузіна Руслана – професорка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Куцик Петро – ректор Львівського торговельно-економічного університету, д-р. екон. наук;

Лазарь Ліліана – доцент, завідувачка Департаменту бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу Молдавської економічної академії (Республіка Молдова), канд. екон. наук;

Левандовська Ханна – професор факультету економіки та менеджменту Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща), д-р екон. наук, координатор з академічної співпраці з країнами-партнерами Erasmus+;

Літвінов Олександр – проректор з наукової роботи ОНЕУ, д-р. екон. наук;

Лоханова Наталія – завідувачка кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, д-р екон. наук;

Миллер Петр – декан Соціально-економічного коледжу Академії прикладних наук імені Стефана Баторія (Республіка Польща), д-р екон. наук;

Парфенюк Наталія – президент ГО ПО Аудиторів, Бухгалтерів і Викладачів ОКД, Директор ТОВ «АФ «ТЕО-АУДИТ», практикуючий аудитор, бізнес-консультант;

Позняковська Наталія – завідувачка кафедри обліку і аудиту Національного університету водного господарства та природокористування, канд. екон. наук;

Яцунська Олеся – ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту ОНЕУ, канд. екон. наук.

Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2024. 228 с.

За точність викладення матеріалу та достовірність наведених фактів, прізвищ, цитат відповідальність несуть автори.

©ОНЕУ, 2024

Мисака Ганна, Дерун Іван. Big data у розширенні професійних горизонтів бухгалтера.	70
Москалюк Ганна, Федоренко Катерина. Нефінансова звітність як показник сталого розвитку підприємства.	72
Мудрик Сергій. Організація та методика обліку витрат постачальницької діяльності дистриб'юторських підприємств.	76
Носаль Христина, Тетяна Ігнатенко. Інноваційні тенденції в бухгалтерському обліку: від традиційних методів до цифрових технологій.	78
Овдій Олена. Поточний стан бухгалтерського обліку в Україні та перспективи його розвитку.	79
Озарінський Андрій. Вплив першого застосування МСФЗ 16 на фінансові результати компанії.	81
Озеран Алла, Озеран Володимир. Концепція подвійної суттєвості у сталому розвитку підприємств.	83
Патер Любомир. Принципи формування інтелектуального капіталу підприємств сфери ІТ-послуг.	86
Пилипенко Андрій, Турінова Марія. Розвиток обліково-інформаційного забезпечення управління економічною безпекою підприємства засобами предиктивної аналітики.	88
Саверчук Владислав. Проблеми податку на додану вартість в Україні.	90
Сидоренко Роман. Загальна система оподаткування для фізичних осіб-підприємців: основні складнощі функціонування.	92
Сиротенко Наталія. Ключові питання організації обліку на підприємствах у сучасних умовах.	94
Туліка Назарій. Національна стратегія доходів до 2030 року в контексті розвитку ІТ-індустрії України.	96
Харламова Олена. Еволюція фінансової звітності: вступ до МСФЗ 18.	98
Чабанюк Одарка, Лобода Наталія. ПРРО та їх переваги для сучасного малого бізнесу.	100
Черкашина Тетяна. Деякі зміни в обліку необоротних активів у державному секторі.	102
Ярмоліцька Ольга, Желіба Дарина. Виплати працівникам: актуальні питання обліку і оподаткування.	104

СЕКЦІЯ 2 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Buderchuk Anastasiia, Artiukh Oksana. Problems with the implementation of INTOSAI standards in the internal control system of domestic companies.	107
Iachimovschi Anatolie. Harmonization of audit activity in the republic of moldova with european good professional practices.	109
Levkovets Natalia. Methods of auditing financial reporting.	112
Безверхий Костянтин. Звітність про сталий розвиток корпоративних підприємств та її аудит в Іспанії.	115
Білоус Ольга. Проблеми управління податковими ризиками під час воєнного стану.	117
Бойко Ольга. Застосування аналітичних моделей у виявленні шахрайства в фінансовій звітності.	119
Іванчук Олександр. Стан аудиту в Україні та його перспективи.	121
Кармазіна Наталія. Реагування аудитора на оцінку здатності суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі.	123

- конкурентоспроможності економіки в умовах цифрових трансформацій. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2024. Том 2(55). С. 346-361.
4. Процикевич А. І., Процикевич К. І. Сучасні тенденції розвитку сектора ІКТ в Україні. Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки. 2023. № 6. С. 430-434.
 5. Куцик В. І., Лупак Р. Л. Моделювання конкурентних позицій підприємств реального сектора економіки на внутрішньому ринку. Бізнес Інформ. 2017. № 12. С. 244-249.

Пилипенко Андрій

д-р екон. наук, професор

завідувач кафедри обліку і бізнес-консалтингу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Турінова Марія

здобувач третього (наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,

м. Харків, Україна

РОЗВИТОК ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА ЗАСОБАМИ ПРЕДИКТИВНОЇ АНАЛІТИКИ

Економічна безпека підприємства є критичним чинником його стійкого розвитку та конкурентоспроможності. Забезпечення економічної безпеки дозволяє підприємству ефективно реагувати на внутрішні та зовнішні загрози, мінімізувати ризики та стабільно функціонувати в умовах ринкової невизначеності. Надійна система економічної безпеки сприяє підвищенню довіри з боку інвесторів, партнерів та клієнтів, що в свою чергу позитивно впливає на фінансову стабільність та репутацію підприємства. При цьому, система економічної безпеки підприємства може бути надійною лише за умови наявності точної та своєчасної обліково-аналітичної інформації, оскільки управління ризиками та загрозами залежить від повноти та доступності даних, які використовуються для прийняття обґрунтованих рішень.

Відповідно виникає потреба в належній організації інформаційно-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства, яка згідно авторської гіпотези може бути покращена через інтеграцію предиктивної аналітики в облікові процеси. Саме така інтеграція дозволяє підвищити ефективності управління економічною безпекою, адже впровадження нових аналітичних інструментів та методів дозволяють не лише фіксувати, а й прогнозувати можливі загрози та розробляти стратегії для їх подолання. Крім того, хоча подібна інтеграція забезпечить більш прозорий та достовірний облік, який відповідатиме сучасним вимогам управління економічною безпекою, потрібним буде забезпечення певних змін в архітектурі системи обліку на підприємстві.

Дійсно, інтеграція предиктивної аналітики в облікові процеси вимагає значних змін в організації бухгалтерського обліку та управлінської звітності. Однією з основних змін тут є адаптація переліку облікових номенклатур та процедур консолідації інформації до запитів з боку менеджменту безпеки. Це означає, що облікові системи повинні бути налаштовані так, щоб вони могли збирати та аналізувати дані, необхідні для прогнозування потенційних загроз та оцінки ризиків. По-перше, необхідно розширити функціональність облікових систем для забезпечення можливості збору даних не тільки з традиційних бухгалтерських джерел, але й з інших інформаційних систем підприємства, включаючи системи управління ризиками, системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) та виробничі системи. Це забезпечить більш повне і комплексне бачення діяльності підприємства та дозволить

здійснювати більш точні прогнози. По-друге, впровадження методів предиктивної аналітики, таких як регресійний аналіз, дерева рішень, кластерний аналіз, нейронні мережі та методи Монте-Карло, вимагає відповідної підготовки даних. Це включає очищення, трансформацію та нормалізацію даних, щоб вони могли бути використані для аналітичних цілей. Для цього можуть бути використані ETL-процеси (Extract, Transform, Load), які забезпечують інтеграцію даних з різних джерел в єдину аналітичну платформу. По-третє, необхідно регламентувати процедури взаємодії між підрозділами бухгалтерії та іншими відділами підприємства, які займаються управлінням економічною безпекою. Це включає створення нових регламентів та інструкцій щодо обміну даними, формування звітності та прийняття управлінських рішень на основі аналітичних даних. Зокрема, слід визначити відповідальних осіб та їх ролі в процесі збору, аналізу та використання облікової інформації для потреб економічної безпеки. По-четверте, необхідно забезпечити постійне навчання та підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії та інших підрозділів, які братимуть участь у процесі впровадження та використання предиктивної аналітики. Це дозволить забезпечити ефективне використання нових аналітичних інструментів та методів, а також сприятиме підвищенню загальної культури використання даних у прийнятті управлінських рішень. Разом з тим слід враховувати, що описані зміни в обліковому процесі підвищать рівень економічної безпеки підприємства та забезпечать більш ефективне управління ризиками лише у при забезпечення їх належної імплементації в практику діяльності. Таку імплементацію можна розглядати як окремий проект забезпечення розширення функціональності облікового процесу на підприємстві.

Практичне впровадження предиктивної аналітики в облікові процеси підприємства вимагає ретельного планування та координації між різними підрозділами. Основні етапи впровадження включають моделювання бізнес-процесів, розробку регламентів для передачі облікової інформації, використання аналітичних інструментів, таких як Netica, для прийняття стратегічних рішень. Оскільки основу успішності подібного впровадження становить відбір належного інструментарію, зупинимось на можливостях окремих інструментів.

Перш за все розглянемо особливості застосування мови моделювання бізнес-процесів (BPMN) в організації обліково-аналітичного забезпечення безпеки підприємства. BPMN дозволяє створити візуальні схеми, що описують взаємодію між різними підрозділами підприємства та їхніми процесами. Це допомагає виявити критичні точки, де необхідно впровадити аналітичні інструменти для забезпечення економічної безпеки. Схеми BPMN допомагають визначити потоки даних, які потрібно збирати, аналізувати та використовувати для прийняття управлінських рішень. Наприклад, можна визначити, як дані з бухгалтерського обліку інтегруються з даними інших систем, таких як системи управління ризиками.

Вагомим етапом є розробка регламентів для передачі облікової інформації. В процесі організації обліково-інформаційного забезпечення необхідно створити регламенти та інструкції, що визначають порядок збору, обробки та передачі облікової інформації між підрозділами. Це включає визначення відповідальних осіб, термінів та форм звітності. Регламенти повинні враховувати специфіку кожного підрозділу та забезпечувати безперебійний обмін інформацією. Важливо, щоб облікові дані були актуальними та доступними для аналітиків, які займаються предиктивним аналізом.

Необхідно також здійснити належний відбір інструментів предективної аналітики. Як приклад розглянемо можливість використання програмного середовища Netica для розрахунку економічно безпечних стратегічних виборів. Цей програмний продукт використовується для створення ймовірнісних моделей, що допомагають прогнозувати наслідки різних сценаріїв розвитку подій. Це дозволяє оцінити ймовірність виникнення різних загроз та розробити відповідні стратегії реагування. Netica дозволяє інтегрувати дані з різних джерел, включаючи бухгалтерські системи, для побудови комплексних моделей економічної безпеки. В класичній постановці завдання таке програмне забезпечення допомагає приймати обґрунтовані рішення на основі аналізу великої кількості факторів. В

рамках авторських пропозицій байесові моделі перетворюються в засіб розширення управлінської звітності. Дійсно, в процесі організації обліково-аналітичного забезпечення управління безпекою необхідно створити таку систему управлінської звітності, яка включатиме результати предиктивного аналізу. Це дозволить керівництву підприємства мати повне уявлення про поточний стан економічної безпеки та прогнозувати можливі ризики. Ймовірнісні характеристики роблять управлінську звітність орієнтованою на більш широкий перелік зацікавлених в інформації осіб. При цьому вона повинна залишатися зрозумілою та доступною для всіх учасників процесу консолідації обліково-аналітичної інформації щодо безпеки. Цілком зрозуміло, що така доступність буде підтримуватися лише через організацію належного навчання персоналу та підвищення його кваліфікації. Лише реалізація даної вимоги сприятиме ефективному використанню нових технологій предиктивної аналітики, забезпечить створення системи управлінської звітності та призведе до підвищення рівня економічної безпеки підприємства.

Саверчук Владислав

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Наук. кер. – Мельник Катерина

*доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

ПРОБЛЕМИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ

Податок на додану вартість (ПДВ) відіграє ключову роль у бюджетній системі України, генеруючи значну частину доходів. Проте, в останні роки система ПДВ зіткнулася з низкою проблем, які негативно впливають на економічний розвиток та бізнес-середовище. Вирішення проблем системи ПДВ є одним з пріоритетних завдань податкової політики України. Ефективне функціонування системи ПДВ сприятиме збільшенню бюджетних надходжень, створенню сприятливого бізнес-середовища та сталому економічному зростанню.

Найбільший вклад в дослідження застосування штучного інтелекту в аудиті зробили такі науковці: Шевченко Сергій Олександрович, Войтенко Олена Дмитрівна, Осадчий Олександр Михайлович, Петренко Анатолій Васильович.

Мета дослідження полягає в глибокому аналізі системних проблем, пов'язаних з податком на додану вартість (ПДВ) в Україні, та їх впливу на економіку та бізнес-середовище. Крім того, ми маємо на меті висунути конкретні пропозиції та шляхи вирішення цих проблем з метою покращення ефективності системи оподаткування та стимулювання економічного розвитку країни.

Аналізуючи основні проблеми ПДВ в Україні, можна виділити кілька ключових аспектів. По-перше, високий рівень тіньової економіки, яка вимірюється близько 40% ВВП, приводить до суттєвих втрат бюджетних надходжень від ПДВ та спотворює конкурентну боротьбу в ринкових умовах [1; 2]. Далі, складність адміністрування податку та корупція у державних органах ведуть до зниження ефективності збирання податків та втрати довіри до влади [5]. Крім того, недоотримання бюджетних надходжень через низькі ставки ПДВ на окремі групи товарів та послуг додатково ускладнює фінансування важливих сфер, таких як освіта, охорона здоров'я та інші [3].

Наслідки цих проблем виявляються в кількох сферах. По-перше, зменшення бюджетних надходжень призводить до недофінансування державних програм та послуг, що негативно впливає на рівень життя населення та соціальну напругу. По-друге, складність

Наукове видання

**Перспективи розвитку обліку,
аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції**

Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної конференції

Підписано до друку «31» травня 2024 р.
Формат паперу 60X84 1/8 обсяг 17.57 ум. арк.
Тир. 100 прим.
ОНЕУ, м. Одеса, вул. Преображенська, 8